

समयः घण्टात्रयम्

पूर्णाङ्काः 80

अ. सर्वे लघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः ।

(15×2=30)

1. नलस्य विद्या कथम् अष्टादशताम् अगाहत ?
2. नलस्य बलोद्धतं रजः कथं विधौ अङ्कतां दधाति ?
3. नलस्य शत्रवः कथम् अयशः वितेनुः ?
4. चक्षुःश्रवसां प्रियाः निजदृशौ कथं स्तुवन्ति स्म ? कथं च निन्दन्ति स्म ?
5. भैमी कथं विनिद्रोमा अजनि ?
6. दमयन्त्या कदा विमनायमानया तस्थे ?
7. मानिनः किं न त्यजन्ति ?
8. नलः स्वपाण्डुतां कथमपललाप ?
9. नलः कदा निर्जनं देशं निषेवितुम् इयेष ?
10. निदेशकारिणः नलस्य कीदृशम् अश्वम् उपाहरन् ?
11. 'स्फुटारविन्दाङ्कितपाणिपङ्कजम्' इत्यस्य तीक्ष्णदीधितिपक्षे नलपक्षे चार्थौ प्रकाशयत ।

अथवा

- नलः कीदृशं केतकं ददर्श ?
12. किमर्थं नलेन क्रुधा केतकम् आकृश्यत ?

अथवा

- नृपेण कीदृशी नवा लता पपे ?
13. नलेन कीदृशः रसालसालः समदृश्यत ?

अथवा

नलः कीदृशीं स्थलपद्मिनीं ददर्श ?

14. वनेऽपि राजानं नलं तौर्यत्रिकं कथम् आरराध ?

अथवा

इष्टगन्धाढ्यं वनम् अटन्नपि नलः किमर्थम् आन्तरम् आमोदभरं नाविन्दत ?

15. नैषधीयचरिते कति सर्गाः सन्ति ?

अथवा

नैषधीयचरितस्य रचना कस्य मन्त्रस्य फलरूपा आसीत् ?

ब. सर्वे लघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः ।

(5×6=30)

16. नलं प्रति दमयन्त्याः पूर्वरागं वर्णयत ।
 17. नलस्य अश्वं वर्णयत ।
 18. मरुल्ललत्पल्लवकण्टकैः क्षतं समुच्चरच्चन्दनसारसौरभम् ।
 स वारनारीकुचसञ्चितोपमं ददर्श मालूरफलं पचेलिमम् ॥
 पद्यस्यास्यार्थं विलिख्य काव्यसौन्दर्यं वर्णयत ।

अथवा

तडागस्य सौन्दर्यं वर्णयत ।

19. "अदृष्टमप्यर्थमदृष्टवैभवात् करोति सुप्तिः जनदर्शनातिथिम्" इति सूक्तिं सप्रसङ्गं व्याख्यात ।

अथवा

"स्मरः स रत्यामनिरुद्धमेव यत् सृजत्ययं सर्गनिसर्ग ईदृशः" इति सूक्तिं सप्रसङ्गं व्याख्यात ।

20. नलं प्रति हंसस्य कारुण्योक्तिं वर्णयत ।

अथवा

नैषधगुणवर्णनपरं किमप्येकं पद्यं विलिख्य व्याख्यात ।

स. दीर्घोत्तरीयः प्रश्नः समाधेयः ।

(1×20=20)

21. श्रीहर्षस्य देशकालकृतीनां परिचयं सप्रमाणं लिखित्वा नैषधीयचरितस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।

अथवा

"नैषधे पदलालित्यम्" सयुक्तिकं सोदाहरणं च समर्थयत ।

अथवा

नैषधीयचरितस्य प्रथमसर्गस्य सारं स्वभाषया लिखत ।